

Indice della Biblioteca vecchia - knjižnični izvori zadarskog arhiva

Drahomira Cupar, Nevenka Kalebić, Milenka Rogić

Indice della Biblioteca vecchia je jedna vrsta predmetnog abecednog kazala u nekoliko nizova (A – Z), koji za određenu temu ili prema određenom predmetu sadrži popis i bibliografiju izvora što su se tada mogli naći u knjižnici Namjesništva, odnosno arhivskoj knjižnici, a odnose se na Dalmaciju. Kazalo je u cijelosti napisao Heinrich Böttner koji je bio zaposlen u knjižnici od osnutka pa sve dok nije umirovljen 1943. godine. Heinrich Böttner jedno je vrijeme obavljao i funkciju upravitelja Arhiva.

Namjesničku je knjižnicu osnovalo Dalmatinsko Namjesništvo 1894. godine zbog potrebe za priručnom knjižnicom koja će podupirati rad Namjesništva i korisnika arhivskog gradiva. Od nje je nastala Arhivska knjižnica i danas je taj stari knjižnični fond najvažniji dio Odjela arhivske knjižnice jer sadrži veliki dio staroga gradiva tiskanog do kraja 19. stoljeća. Sačuvani su još i stari

abecedni i stručni katalog Namjesničke knjižnice kao i pet svezaka inventara knjižnične građe koje je također napisao Heinrich Böttner. On je bio potpuno posvećen svome poslu i korisnicima koji su dolazili u Arhiv. Kako bi spisi, knjige i arhivski materijali bili što dostupniji, izrađivao je kazala, razne kronološke i tematske popise članaka iz knjiga, novina, časopisa, ali i iz stranih publikacija, ako su se odnosili na Dalmaciju.

Knjiga *Indice della Biblioteca vecchia* pisana je rukom, naknadno uvezana u tvrdi uvez, formata 31 x 26 cm i ima 796 stranica. Sastavljena je od tri abecedna niza od slova Aa do Zu. Prvi niz je od 1. do 290. stranice, drugi od 291. do 612., a treći od 613. do 796. stranice.

Digitalizirana naslovnica *Indice*

Pojmovi u *Indice* imaju svoje osobitosti koje nisu uvijek najjasnije i teško ih

je razumjeti bez pojašnjenja. Neki predmetni pojmovi upućuju samo na izvor, a neki sadrže potpuniji bibliografski zapis. U tom slučaju se uglavnom radi o uputnici na teks tiz novina ili časopisa za koje su navedeni, broj i godina izdanja, a ponekad i stranica. Primjerice, uz pojam (prezime) Ferrari – Cupilli navedeno je vidi Kuzmanić što znači da upućuje na autora Antu Kuzmanića. Uz pojam *Kuzmanić Antonio* navedena je godina 1879., a radi se o uputnici na nekrolog u Jubilarnom broju novina *Narodni list*.

Nadalje, ako je u abecednom nizu naveden cijeli naslov, predmetnica, odnosno pojam na koju se odnosi je podcrtana. U navedenom primjeru, pod slovom Au, u naslovu *Rivelazioni sulla politica militare austriaca*, podcrtan je pojam *austriaca*, i upućuje se na časopis *La Rivista Dalmatica*, anno VII 1923. fascicolo 1 u kojem je objavljen navedeni članak. Na istoj stranici su i

drugi naslovi članaka koji su povezani s navedenom temom.

S obzirom da se *Indice* i dalje koristi kao pomagalo u Knjižnici Državnog arhiva u Zadru, zbog velike vrijednosti te posebnosti zaštite, Arhiv je u suradnji s nastavnicima i studentima Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru, odlučio digitalizirati i transkribirati knjigu. Studenti su u okviru obvezne prakse knjigu digitalizirali i njezinu digitalnu inačicu sačuvali u JPG formatu, u dvije mape. U mapi pod nazivom Böttner 1 digitalizirane su neparne stranice, a parne u mapi pod nazivom Böttner 2. Studenti su osim digitalizacije imali zadatak napraviti i prijepis predmetnica/pojmova/imena iz digitaliziranog rukopisa *Indice della Biblioteca*. Prepisali su sve pojmove i naznačili broj stranice iz rukopisa, kao i naslov/identifikator fotografije, digitalizirane inačice stranice. Tim

postupkom *Indice della Biblioteca vecchia* ostaje trajno sačuvana u digitalnom obliku, a time i lakše dostupna kako zaposlenicima Arhiva tako i mnogim istraživačima, znanstvenicima te široj korisničkoj zajednici.

Rukopis *Indice della Biblioteca vecchia* digitaliziran je u okviru projekta *Digitalizacija, bibliografska obrada i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom* voditeljice izv. prof. dr. sc. Marijane Tomić sa Sveučilišta u Zadru. U realizaciji projekta sudjelovali su studenti i nastavnici Odjela za informacijske znanosti: Ivana Čarija, Laura Vukas i Jadranka Šimić pod mentorstvom doc. dr. sc. Drahomire Cupar i asistentice Nevenke Kalebić, a iz arhivske knjižnice sudjelovale su mentorice dr. sc. Mirisa Katić i knjižničarka Milenka Rogić. ▣

Naslovnica *Indice della Biblioteca vecchia*

Digitalizirana stranica 55, Primjer Ferrari - Cupilli

Digitalizirana stranica 97, Primjer Kuzmanić

Digitalizirana stranica 307. Primjer pojma austriaca

INFO

Državni arhiv u Zadru: <https://www.dazd.hr/hr>

Digitalni arhiv DAZD: <https://www.dazd.hr/hr/knjige>

